

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Cap. Odoardvs De Solvt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

quæ rei indicatæ. idem Lanfranch. dec. 149. vide Menoch. conf. 484.

Pariter dictum remedium denunciationis non habet locum contra filiumfamilias tutum exceptione Macedoniani, idem Iaffred. Lanfranch. decif. 150.

Monitorium omne scandalum pariens, veluti quando in illo nominatur certa persona, esse abusuum, & rejiciendum, habetur in quadam decif. Parif. in decif. diuerf. fol. 234.

Possessor obligatus ratione rei ad certam pensionem, de qua habet titul. apud se; potest compelli per monitorium, nemine dempto ad ostendendum ipsum tit. Papon. lib. 18. tit. 7. Arrest. 9.

Pro rebus immobilibus, & realibus, non conceduntur literæ monitoriales, ibidem Papon. Arrest. 11.

Finis Praxis Monitorialium.

PRAXIS CAP. ODOARDVS DE SOLVT.

RESOLVT. CCLVI.

Dispositio huius cap. an differat à dispositione cap. peruenit.

- 1 Clericus admittitur ad iuratorium cautionem.
- 2 Clericus tenetur seruare indemnem suum fideiussorem.

QUAMVIS remedia prædictorum textuum videantur fraternizare, secundum Costam de remed. subsid. remed. 30. nihilominus in effectu differunt, quia per cap. Odoardus fuit dispositum, clericum non habentem vnde suis creditoribus satisfacere possit, & vt euitetur excommunicationis sententia, atque carcerum seruitus, admittatur ad iuratorium cautionem, quando ad pinguem peruenit fortunam, vt voluit etiã in c. si clericus, de sent. excom. in 6. l. miles, c. gl. ff. de re iud. vbi Alb. Taf. & Rip. Fel. conf. 9. Neuiz. conf. 59. Afflict. ad cost. Regni lib. 1. rub. 66. n. 6. vbi docet, clericum tunc dici non esse soluendo, quando non habet tantum, quod sufficiat ad eius alimenta, additur Cou. lib. 2. var. resol. c. 1. Put. dec. 56. l. 1. Viu. decif. 529. lib. 4. Seraph. de iur. priuileg. 91. Cenal. tract. comm. contra communes, q. 701. & 729. Marchef. amplissimè tract. de commissio. p. 1. c. 3. Farin. tract. crim. p. 1. q. 26. & 27. cum nouissimè adductis per Anton. decif. 41. lib. 1. & melius omnibus Gutierrez tract. de contract. iurat. cap. 17.

- 2 Per cap. autem peruenit, fuit sancitum, clericum esse compellendum per distractionem canonicam, atque per consignationem suorum beneficiorum seruare indemnem eius fideiussorem, seruare autem indemnitate nihil aliud est, nisi defendere fideiussorem, iudicium in se suscipiendo, ita vt nil damni sentiat, qui morbo alieno laborat. Bart. ad l. pater, ff. de dot. præleg. Alex. confil. 29. num. 22. & confil. 199. num. 3. volum. 7. Afflict. decif. 318. Gamma decif. 379. num. 21. Benintend. decif. 81. & Magon. Rot. Florent. dec. 38. imò indemnitate, & conseruationis iudicium, atque effectus idè sunt Alex. confil. 114. vol. 3. Parif. confil. 109. n. 37. cum seq. vol. 1. Dec. confil. 551. Honded. conf. 25. nu. 1. vbi exponit quid sit indemnitas, Crauetta tract. de indemnitate mul. in princ. Bertazol. Ciui. confil. 84. num. 34. Caesar Sarz. decif. Bonon. 34. num. 2. & nuperimè insigniter expendit Carol. Ialong. Racemat. 8. quod plurimum confert ad interpretationem indemnitate promissæ in causa onerum, quemadmodum

Aloys. Rjcc. Prax. Pars I.

planum facit Crauet. conf. 95. 233. & 257. Ofase. decif. 91. iunct. eius confil. 31. Decian. confil. 31. n. 136. & vltra volum. 2. Alban. confil. 115. n. 9. & seqq. vol. 1.

RESOLVT. CCLVII.

An vt concedatur cap. Odoardus, necesse sit vt in actis constet de clerici paupertate.

- 1 Non nisi pauper clericus gaudet privilegio cap. Odoardus & suam paupertatem probare debet.
- 2 Quomodo probetur clerici paupertas, num. 3. 4.
- 1 **I**NTER cætera, quæ incumbunt clericis petentibus ad beneficium huius cap. admitti, illud principale est, vt probent de eorum paupertate, & miserabilitate; & ratio est, quoniam cum paupertas sit causa, atque fundamentum præfatæ concessionis, propterea acerrimè probari debet, ab eo præsertim, qui in ea se fundat, l. si verò, §. qui pro rei qualitate; & ibi gloss. Barr. Castrenf. Alex. Taf. & reliqui classici, ff. qui satisf. cogan. Socc. confil. 24. lib. 1. nu. 51. latè Rimin. iun. confil. 377. num. 17. Peregr. confil. 23. num. 11. vol. 2. Brun. in tract. de cessione bonor. quest. 26. & notabiliter Afflict. in dec. 377. num. 4. cum tribus seqq. Gabriel. tit. de probat. concl. 7. Burg. de Paz confil. 39. n. 18. Cenal. tract. comm. contra communes. quæst. 849. num. 16. Put. dec. 87. lib. 1. Natt. confil. 334. num. 3. Surd. de alimentis, tit. 1. q. 24. num. 7. tradit Cafanat. confil. 27. num. 8. Scacc. de appell. q. 17. limit. 8. sub nu. 9. iudicis saltem arbitrio, l. paupertas, ff. de excusat. tuto. Honded. confil. 93. num. 3. & 30. vol. 1. Menoch. de arbit. iudic. caf. 65. nu. 7. Couar. lib. 2. v. riar. resol. c. 5. nu. 8. Scacc. de appell. quæst. 17. limitat. 40. n. 9. Mascard. concl. 1154. n. 8. Bald. confil. 5. n. 5. lib. 1. Tuse. tom. 6. lit. P. concl. 164. n. 6. Sfor. de in integr. restit. quæst. 11. num. 53.
- 3 Quoad præfatum tamen effectum paupertas probatur per communem estimationem, seu reputationem, vt quotidie practicatur in Rota, & fuisse pariter in eadem decifum in vna Romana dotis 21. Iunij 1568. coram Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius dec. 58. & iterum in vna Portugallen. pecun. 18. Mart. 1553. coram Capisucco, quibus addo in proprijs terminis Verall. decif. 293. part. 2.
- 6 Probatur etiam paupertas clerici quoad eundem effectum ex eo, quod redditus, quos habet, non excedunt scuta 25. Rota in vna Legionen. congruar. 10. Octob. 1572. coram eodè Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius decif. 173. n. 7. facit Verell. decif. 65. par. 1.
- 1 Et diceretur etiam clericus pauper, si ex aliqua arte se sustentare potuisset, & si respectu alterius personæ secus esset, secundum Seraph. dec. 1279. ratio est, quia clericis ea prohibentur, clement. 1. de vita, & honest. cleric.

RESOLVT. CCLVIII.

An Clericus, qui negauit debitum admittatur ad beneficium cap. Odoardus.

- 1 Negativa responsio.
 - 2 Limitatur.
 - 1 **R**ESPŌSIO est negativa absque difficultate propter auctoritatem decisionum Rotæ Romanæ, vt patet in decif. 841. n. 1. part. 1. diuersor. Puteus decif. 321. par. 2. Mohed. decif. 2. de solutionibus, & ad idem facit decif. Antonini 41. part. 1. Afflict. decif. 296.
- Quorum opinio fundatur, quia beneficium c. Odoardus respectu clericorum est ad instar beneficij cessionis bonorum laicis concedi soliti. Natt. confil. 219. n. 8. Roland. confil. 38. volum. 1. Durret. confil. 29. vol. 1. Mandell. confil. 200. nu. 2. quare cum debitor negans debi-

K

debi-

debitum non admittatur ad cedendum bonis, l. is, qui. ff. de cess. bonor. nec etiam clericus erit admittendus ad cap. Odoardus.

- 2 Limitarem tamen si debitum postea agnouisset siue ante, siue post sententiam, vt decifum refert Afflicti in decif. 379. Vrsill. decif. 296. Arnold. dialog. 3. & 14. est tamen notandum, quod dicta negatione existente si clericus ob id fuerit condemnatus ad soluendum, sententia superinde lata transit in rem iudicatam, Soccin. reg. 46. Fall. 16. Afflicti. decif. 296. Farin. de carcer. q. 27. n. 70. cum seq. Put. decif. 56. lib. 1. Mohedan. de solut. decif. 1. & decif. 2. Rot. Rom. in nouissim. d. decif. 841. & in decif. 1188. part. 3. lib. 3.

RESOLVT. CCLIX.

An beneficium cap. Odoardus competat clerico dolofo.

- 1 *Dolofus clericus non gaudet beneficio c. Odoardus, num. 2.*
3 *Debitur luxuriose sua consumens non admittitur ad bonorum cessionem.*

1 **I**N facti contingentia respondi negatiue ex doctrina Iason. communiter recepta in §. fin. num. 16. in tit. de action. Socc. reg. 46. Fall. 16. Afflicti. decif. 296. Farinae. de carcerat. quaest. 27. n. 70. cum seq. Put. decif. 56. lib. 1. Mohed. de solut. decif. 1. & 2. Rot. Rom. in nouissim. decif. 841. & 1188. part. 3. lib. 3. Maceraten. decif. 41. lib. 1.

- 2 Quorum opinio corroboratur primo, quia si dolo versatus est filiusfam. dum contraheretur cum eo, aut aliter beneficio, quod eum eo non gaudet, l. sed & si, §. interdum, & l. eum qui. ff. quod cum eo, Farinae. decif. 164. num. 11. & 16. & in decif. 221. num. 13. Paris. consil. 94. num. 8. 13. 42. 54. volum. 4. Socc. reg. 16. Tusc. rom. 3. lit. E. conclus. 782. num. 3. Vrsill. decif. 308. num. 20. & hanc notabilem ad tex. in l. 2. ff. & c. quod cum eo, limitationem esse dixerunt Ferret. caut. 54. & Carroc. decif. 8. n. 15. imò si in sola culpa filiusfam. sit a dicto beneficio excluderetur, ex Crot. tradit Paris. d. n. 13. nec mirum, iuris namq; est dolosum debitorem in solidum teneri, vt nec priuilegio gaudeat, deducto ne egeat, quod alias competere, Farinae. de delict. quaest. 26. num. 5. Natt. consil. 361. n. 2. & 7. Laderch. consil. 30. num. 4. Macerat. decif. 41. lib. 1. Costa de subsid. remedi. 28. sub num. 7. Marta de iurisd. part. 4. cent. 2. cas. 186. num. 4. Marchef. de commiss. part. 1. commissil. 4. cap. 3. num. 24. Put. decif. 251. & 394. part. 1. Brun. Sol. quaest. 9. num. 6. Lancell. de attent. part. 3. cap. 31. num. 44. sic de marito, qui si dolo fecit quominus dotem solueret eo priuilegio non posse uti, adnotauit tex. l. etiam §. 1. ff. sol. matrim. Campegi. de dot. part. 3. quaest. 262. Surd. de alimentis tit. 1. quaest. 78. num. 42. Beat. de debit. inop. cap. 15. num. 11. cap. 16. num. 21. in fin. idem in forcero, voluit text. l. penul. ff. de iur. dot. Cæpeg. de dot. part. ij. quaest. 250. Palat. Rub. in c. per vestras 3. notab. §. 24. num. 7. de don. inter vir. & vxor. Amat. decif. 16. num. ij. & 13. Couar. in cap. quamuis mit. ij. Relect. n. 7. de pact. in 6. Cost. de scien. & ignor. cent. ij. dist. 32. num. 10. Surd. de alim. tit. 1. quaest. 78. num. 43. Sic etiam in ceteris dolum committentibus, tradit text. in l. sed hoc ita §. fin. ff. de re iudic. Surd. d. quaest. 78. num. 42. Beat. d. cap. 16. num. 12. in fin. Quod verum licet dolo aduersus tertium fuerit commissus, Bald. in cap. quæ in Ecclesiis col. 3. versic. quæro nunquid, de constit. Beat. de inop. debit. c. 8. n. 19. in fin. Imò idem dijudicandū erit si maritus, aut alij, quibus priuilegium hoc datum est, sua incuria facti sint pauperes, d. l. etiam §. licet, Amat. d. decif. 15. num. 12. Felin. in cap. quæ in ecclesiis num. 67. de constit. Surd. d. q. 78. num. 44. & si contrarium dixerit Mart. d. cas. 186. num. 4. quibus nec

cessionem bonorum competere probat idem Marta de iurisd. part. 4. cent. ij. cas. 123. n. 16. & quamuis dolus consistat in animo, recte tamen per coniecturas, & exteriora probatur l. dolum, ff. de dolo, Mascard. de probat. conclus. 131. 132. 133. Franch. decif. 180. num. 4. quæ iuxta personarum, & facti qualiteram iudici sunt arbitraria, Ruginel. part. 1. qq. cap. 11. num. 66. Iudicis autem arbitrium delumi iure potest, quando quis ad decipiendum alterum pro sui commodo verum tacet, aut falsum exprimit, & sibi soli cum alieno præiudicio prospicit, cum dolus sit in rebus suis, vel alienis dissimilis conuersione, Ruginel. d. num. 66.

- 3 Secundo corroboratur, quia debitor a cessione bonorum excluditur, qui omnem suam, creditorumque substantiam luxuriose consumperit. Neuiz. consil. 59. Rebuff. conf. 184. Thesaur. decif. 36. num. 5. neque clericus cap. Odoardus de solut. gaudet beneficio si in ludu, aut luxuriose viuendo bona sua consumperit. Ferret. consil. 144. Nec ergo filiusfam. d. l. ij. ff. & c. quod cum eo, gaudet, qui creditam pecuniam non in rem patris, sed in proprios casus magno cum dispendio consumpsit, nō est enim æquitatis benignitas, quæ beneficiū hoc filijsfam. indulgit, ex Azo. in summ. tit. quod cum eod. Paris. consil. 94. num. 43. vol. 1. Chartar. decif. 7. n. 10. ita in alterius damnum extendi non conuenit, vt lata nimis fraudibus pateat via, quibus obuiandū est.

Tandem corroborantur ex decif. Rotæ, de qua per Verallum decif. 278. lib. 1. cuius hæc sunt verba, dolofus non est admittendus ad beneficium cessionis bonorum, vel ad beneficium cap. Odoardus, vel cap. peruenit dec. est in terminis in antiquis 83. alias 22. de restitut. spoliat. quam sequuti sunt Domini in causa Tolitana canonicatus de Dalauera, & parochialis de Barafas coram Reuer. D. Episcopo Vestano 14. Martij 1552. vt in eius lib. fol. 109.

Inter coniecturas doli est prima, si clericus, tempore contractus sciebat se non esse soluendo, & falso asseruit se habere idoneas facultates, & esse soluendo, ratione doli non debet gaudere, ex tex. not. in l. pen. ff. de reg. iur. Secunda coniectura si clericus in fraudem creditorum bona consumperit, nam non potest gaudere dicto beneficio Ferret. vbi supra ex l. si quis dolo ff. de re iudic.

RESOLVT. CCLX.

An beneficium cap. Odoardus proficiat laico fideiusfiori clerici.

- 1 *Exceptiones, quæ competunt principali competunt etiam fideiusfioribus.*
2 *Beneficium cap. Odoardus est personale.*
3 *Exceptio declinatoria competens clerico non extenditur ad fideiusflores, nec beneficium cessionis bonorum proficiat fideiusfiori.*

1 **S**Upponatur in facto pro huius quaestione dilucidatione, laicum fideiusfisse pro obligatione cuiusdam clerici, qui cum decoctus decesserit, eius creditores egerunt contra laicum fideiusflorem qui eisdem creditoribus opposuit beneficium cap. Odoardus, quare fuit dubitatum an præfatus fideiusfior esset audiendus, & videbatur prima facie dicendum, quod sic, quia exceptio, quæ competit principali, fideiusfiori quoque competit l. exceptiones ff. de excep. Bald. consil. 379. volum. 2. Paul. de Castro consil. 22. Alexandrin. consil. 16. vnde fideiusfioris obligatio accessoria est obligationis principalis l. fideiusfior obligari, ff. de fideius. & pro vna, eademque reputantur l. fideiusfior §. propterea ff. eod. Bart. in l. 3. §. tutores ff. de suspens. tut. hinc est quod fideiusflore existente soluendo nō potest carcerari eius principalis secundum Valasc. decif. Lusit. 13.

2 Cate-

2 Caterum prefatis non obstantibus contrarium consilui, & motus sui ex pluribus.

Primo quia prefatum beneficium est personale, & propterea personam clerici non excedit argumento tex. in cap. privilegium de reg. iur. in 6. & facit tex. in l. haeres a debitore, §. quod si stipulator, ff. de fideiuss. & in proprijs terminis tradit Cenal. lib. 1. c. omniū contra communem quaest. 701. nu. 14. Costa remed. subsid. remed. 29. num. 8. Gutierrez de iuram. confirm. part. 3. c. 15. num. 15. cum seq. Mancin. de absol. iurā. quaest. 7. hinc est, quod beneficium restitutionis in integrum cum sit personale, propterea non extenditur ad fideiussores minoris secundum Fabrum decif. 1. C. de fideiuss. minor. Lanfranch. decif. 15. prout a simili diximus de exceptione Velleiani, quā fideiussori minimē conceditur l. mulieres C. ad Velleia.

Tum secundo, quia exceptio declinatoria, quā competit clericis non extenditur ad eorum fideiussores secundum Roman. sing. 645. Colerus decif. 90. Afflic. dec. 206. Mising. dec. 15. cent. 1. Faber decif. 1. C. de fideiuss. Guid. Papa decif. 562. Vrsill. decif. 206.

Tum tandem, quia beneficium cessionis bonorum, quod quoad laicos aequipollet cap. Odoardus, non proficit fideiussori tex. est in proprijs terminis in §. fin. de except. institution. Barz. dec. Bononia 76. & Lanfranch. decif. 525.

RESOLVT. CCLXI.

An beneficium capituli Odoardus peti possit in executione sententiae.

- 1 Exceptio peremptoria potest opponi in executione sententiae.
- 2 Cap. Odoardus beneficium non potest opponi in executione sententiae.
- 3 Cap. Odoardus beneficium aequipollet ille ne quis, &c.
- 4 Exceptio, quae non impugnatur sententiam potest opponi in executione.

1 **E**Xceptio peremptoria licet opponi non possit post sententiam ad tex. in l. peremptoria C. sentent. rescindi nō posse, latē Maran. in suo specul. par. 6. memb. 9. num. 11. cum simil. post innumerōs, quos congerit Cauale. in decif. 10. num. 19. par. 1. Mastrill. in dec. Rotae Siciliae 23. & in decif. 51. volum. 1.

2 Tamen hoc minimē procedit, in beneficio capituli Odoardus, quod quidem peti potest etiam post rē iudicatam, & in executione sententiae, vt in terminis voluit Costa de remed. subsid. cap. 29. nu. 6. Buculten. consil. 9. vol. 1. Artaman. consil. 17. num. 4. & iuxta hanc opinionem ego pluries consului, & motus fui ex pluribus.

3 Tum primo, quia prefatū beneficium cap. Odoardus aequipollet beneficio, ne quis cōueniatur vltra quā facere possit secundum Surd. decif. 190. & tale beneficium opponi potest non tantum pendente iudicio, sed etiam post sententiam Iason. in §. sed si quis n. 13. de actionibus Roland. consil. 19. Cephal. consil. 60. Nizol. al. leg. 4. num. 3. & Costa remed. 28. num. 6.

4 Tum secundo, quia ita obseruatur in omnibus exceptionibus, quae non impugnant sententiam, sed moderantur solum executionem, ac eam minuunt, vel limitāt, quia quodcumque possunt opponi etiam post rem iudicatam, nisi iam antea sententiā oppositē reiecta fuerint gl. & Bart. ad l. 1. C. de iur. & fact. ignor. Ripa ad l. 2. n. 9. & 10. ff. de re iudicata Alex. consil. 89. ad fin. lib. 1. Castrensis. consil. 1000. n. 5. & consil. 1. Signorol. consil. 146. & Gayl. obseruation. 113. num. 5. lib. 1.

Tum tandem, quia iuxta praedictā opinionem obseruatur in quāplurimis exceptionibus pro vt in exceptione Velleiani Mastrill. decif. 51. in except. discussionis inuētarij, quae licet sit peremptoria opponi potest.

Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

test in executione sententiae, idem in decif. 23. in exceptione rei non tradita, quā quodcumque opponi potest, Surd. in decif. 53. & tandem in exceptione compensationis secundum eundem in dec. 161. quoniam sunt exceptiones mortificatiuae sententiae.

RESOLVT. CCLXII.

An clericus excommunicatus gaudeat beneficio cap. Odoardus.

- 1 Excommunicatus non potest agere.
- 2 Frustra legis auxilium implorat, qui in legem committit.
- 3 Beneficium cap. Odoardus non actio, sed exceptio dicitur.
- 4 Clericus excommunicatus gaudet privilegio fori.

1 **V**idebatur dicendum, quod non, ex pluribus. Tum primo, quia excommunicatus non potest agere, nec in iudicio aliquo modo comparere cap. intelleximus de iudic. cap. post cessionē de probat. cap. decernimus de sent. excomm. lib. 6. de iure Regio probatur in l. 4. tit. 10. lib. 2. fori, & in l. 176. circa quam regulam vltra Doct. in supradictis locis, vide Nepotem a Monte Albano in tract. exceptionum ar. 6. per totū. Ioannem de Pigliano in tract. de cēsurā Ecclesiastica, num. 26. & 27. Paris. in c. cum inter, & in cap. fin. num. 2. de except. Gigantem in tract. de pension. q. 14. Casfan. in consuetud. Burgund. tit. Des iustices, rubr. 1. §. vi. fol. 63. col. 4. num. 15. Selua in tract. de benef. in 3. part. q. 4. Gomef. in cap. 1. n. 16. de rescriptis in 6. hanc regulam cum quatuor limitationibus ponit Soccin. in reg. 132. hanc item cum quatuordecim limitationibus, ponit Fel. in d. cap. intelleximus a num. 7. vsque ad finem, eandem cum duodecim limitationibus ponit Montaluis in d. l. 4. tit. 20. lib. 2. fori in gloss. in verb. Demandar, & quindecim ante eum ponit Dominicus de Sancto Gemignano in cap. 1. de rescript. in 6. & circa hanc regulam vide 61. pēnas excommunicationis per Rebuffum in gloss. concordatarum, in rubr. de excommunicat. non vitan. pag. 382. col. 2. cum 8. sequentibus.

Tum secundo, quia excommunicatus dicitur membrum diaboli extra Ecclesiam deiectus, c. omnis Christianus, l. 1. quaest. 3. & cap. seq. & de his, quae foris sunt nihil ad nos cap. multi 2. quaest. 1.

2 Tum tertio, quia frustra legis auxilium implorat, qui in legem committit, cap. quia frustra de vsuris, l. 1. C. de hzred. l. auxilium, ff. de minoribus, & facit text. in cap. fin. de immunitate Eccles. Sed clericus excommunicatus cōtemnendo clauēs Ecclesiae dicitur in legem committere, secundum Calderinum de senten. excommunicat. igitur frustra privilegio legis vti poterit.

Caterum prefatis minimē obstantibus contrarium iudicauim in quadam causa mihi delegata, & mouebar praesertim, quia beneficium cap. Odoardus nō dicitur sub se continere actionem, sed potius exceptionem, quia contra petentem quod sibi debetur, solet opponi exceptio prefati capituli, sed excommunicatus potest esse in iudicio vti reus ad tex. in terminis in cap. intelleximus, vbi Doctores omnes de iudic. & sic per modum exceptionis, secundum quod adnotauit tex. in cap. cum inter de except.

3 Item quia clericus excommunicatus gaudet privilegio fori, & canonis, Franc. Marc. decif. 418. part. 2. Innoc. in cap. si vero num. 3. de sent. excomm. Panor. mit. in cap. contingit circa fin. eod. Felin. in cap. a nobis, il secundo num. 1. de sent. excomm. Decian. in tract. criminali lib. 6. cap. 7. num. 20.

Et hanc dicit esse communem opinionem. Duenas reg. 99. ampliat. 8. Villalob. in sua Collect. communis opinion. lit. C. num. 81. Clarus in §. fi. quest. 77. & ibidē Mainard. num. 16. & facit tex. in cap. dictum. 71. dist. &

K 2 ita est

ita est tutor, & verior opinio, secundum Henric. Boic. & communiter Doctores in cap. Ecclesia de immunitate Eccles.

RESOLVT. CCLXIII.

An clericus gaudeat beneficio cap. Odoardus in delictis.

- 1 Qui non habet in ere, debet luere in corpore.
- 2 Debitor Camera Apostolica non admittitur ad beneficium cap. Odoardus.
- 3 Saluus conductus non extenditur ad delicta.
- 4 In delictis non habet locum cessio bonorum.

1 **S**upponatur in facto, quod quidam clericus ratione delicti esset condemnatus, instante fisco, in penam relegationis per decennium, ac etiam in penam centum aureorum parti lesa pro interesse, qui clericus allegauit se nulla, vel per pauca bona possidere, quae non sufficiebant ad solutionem dicti interesse, quare ad evitandam excommunicationem, petijt se admitti ad beneficium c. Odoardus, fuit dubitatum, quid iuris, & prima facie videbatur dicendum, quod non sit admittendus, propter regulam iuris, qui non habet in ere, luat in corpore, l. fin. ff. de in ius vocando, l. 1. §. fin. ff. de pen. cum alijs concordantibus per glos. allegatis in cap. finem litibus, in glos. fin. de dolo, & contum. & de Franch. in decif. 358. & Peguer. in decif. 59. Thefaur. in decif. 382.

2 His accedat, quod debitor camerae Apostolicae, & per consequens fisci non potest uti beneficio c. Odoardus, quemadmodum debitor fisci uti privilegio cessionis bonorum, Soccin. reg. 65. in verb. cedens bonis, Diaz reg. 25. cod. verb. Beat. de inope debitore, cap. 11. Guid. Pap. dec. 211. nu. 3. Boer. decif. 341. Thef. cit. decif. 182. & ita feruari in Curia Delinatus scribit Rebuff. consil. 164.

3 Tertiò, pro eadem opinione facit, quod generalis saluus conductus, seu induciae debitori concessae non vendicant sibi locum in debitore ex causa delicti, ut per Gram. in addit. ad Afflict. decif. 5. Brun. in tract. de cessione bonorum, quaest. 27. nu. 4. Bald. late conf. 400. lib. 1. Cuch. in tract. de morat. praescript. nu. 39. & in hoc casu nullum est dubium, quin locus sit mutationi pena, ut per Menoch. de arbit. Iud. cas. 447. centur. 5. Hinc est, quod quando quis tenetur ad solutionem pecunie ex causa delicti non admittitur cessio per ea, quae late cogerit Nat. consil. 361. Boer. d. dec. 341. Clar. §. fin. q. 95. & Didac. var. resol. lib. 2. cap. 1. nu. 8. vbi idem Didac. ampliat dictam regulam, procedere non solum si agatur de pena erga fiscum, sed etiam si illa pena sit aestimatio damni parti applicanda, dicens de hoc esse text. not. in d. c. finem litibus, vbi Abb. & Io. Fab. in §. fin. inst. de act. & iure civili est text. in l. 1. de in ius vocan. ibi, in officiosus litigator, à quo puto extractum d. cum cap. finem litibus, & hanc opinionem tenuit Menoch. lib. 2. de arbit. cent. 5. casu 447. n. 17. post Alberic. Dec. Capoll. & Clar. quos allegat Seraph. de privileg. iuram. privileg. 91. in fine.

Ceterum praefatis non obstantibus, in contrarium est verior sententia, ut per Boer. decif. 349. Put. decif. 56. lib. 1. Farin. de delict. quaest. 18. num. 56. & ratio est, quia lex admittens debitorem ad beneficiu c. Odoardus loquitur in quocunque debitore §. fin. inst. de actionibus, ergo etiam in hoc debitore, & ita videtur velle idem Brun. quaest. 17. 4. par. princip. n. 2. & clarius hoc vult Cuch. in tract. de morat. praescript. n. 8. Ludou. a Peguera inter quaestiones suas criminal. decif. 6. vbi ita iudicatum in concilio Barcinonae testatur.

4 Nec obstat allegata in contrarium, & primo ad reg. illam generalem respondetur, quod Doctores loquun-

tur quando pena pecuniaria applicatur fisco, & si c. inducta est ad vindictam publicam, tunc enim certum est, quod qui non habet in ere luit in corpore, secus verò quando illa pecunia applicatur parti non tanquam pena, sed tanquam interesse civile, ita Ioan. Andr. & Abb. in d. cap. Odoardus, idem Abb. in d. cap. finem litibus Conar. in d. c. 1. Menoch. de arbit. Iudic. cas. 447. quibus adde Cenal. in commun. contra comm. quaest. 701. num. 8. & haec est veritas, quicquid alij dixerunt, quos refert Conar. in d. cap. 1.

Nec obstat illa Doctorem opinio, ut privilegium principis non extendatur ad debitorem ex causa delicti, quia illa opinio non est certa, & contra illam multi tenuerunt, praesertim Bar. & Dec. in l. 1. ff. si certum petat. quos sequitur idem Brun. d. quaest. 27. n. 8.

RESOLVT. CCLXIV.

An in obligatione in forma Camerae habeat locum beneficium cap. Odoardus.

- 1 Obligatio in forma Camerae habet executionem paratam.
- 2 Obligatio in forma Camerae nullam admittit exceptionem praeter tres.

1 **I**nter cetera, quae pro opinione negativa adducuntur est, primo quod praefata obligatio executionem habet paratam secundum Alex. in l. ait prator §. Iudex de re iudic. qui tamen loquitur, ita expresse, ut Castrenf. in l. potest rem C. imò eo casu condemnatus non potest appellare Soccin. Iun. conf. 138. n. 5. lib. 3. & de hoc instrumento plura ex professo scribit Galef. in tract. ad formul. Camer. obligat. quaest. 3. iuxta quorum opinionem pluries censuit Rot. Roman. & praesertim in vna nullitat. obligationis Cameralis 4. Iulij 1574. coram Cotta, & iterum in vna Romana praeterea executionis 27. Martij 1594. coram Litta.

Secundo adduci solet pro eadem opinione, scilicet, ut excludatur beneficium praefati cap. est, quia haec obligatio regulariter loquendo nulla admittit exceptionem, praeterquam falsitatis, solutionis, & pacti de non petendo, Cassadorus dec. vnic. de mutuis petition. Gall. cit. tract. 4. par. quaest. 1. Rot. collecta à Farin. in dec. 86. & in decif. 122. & eadem Rota in vna Romana executionis 6. Martij 1592. coram Orano, & iterum in vna Illustrissimorum de Sfortia 12. Apr. 1593. coram eodem; hinc est, quod eius executio minime impeditur per exceptionem non numeratam pecuniae secundum Mohed. in decif. 1. & 3. de except. neque per exceptionem compensationis, Sessa Rot. Arag. dec. 90. neque per exceptionem absolutionis à iuramento secundum eundem Mohed. dec. 6. eod. tit. & pariter per exceptionem enormissimae laesionis secundum Paris. conf. 99. num. 29. volum. 1. Alex. conf. 92. num. 15. & in conf. 35. vol. 6. & tenuit Rota in dicta Romana executionis 6. Martij 1593. coram Orano, & est decif. 89. in recollet. per Farin. vnde cum praefatum beneficiu cap. Odoardus sapiat naturam potius exceptionis, quam actionis, propterea dicendum non posse opponi contra praefatam obligationem, licet limitetur quando ex ventre instrumenti obligationis Cameralis oritur defensio, & nullitatis exceptio, quia tunc impeditur executio Bart. in l. 1. §. & parui num. 3. ff. quod vi aut clam Alex. consil. 20. num. 2. & 3. volum. 6. Sarnen. in compend. num. 84. Achil. decif. 3. Felin. in rubr. de except. num. 2. Soc. conf. 27. nu. 3. verif. 2. compulsus lib. 4. Iaf. conf. 170. verif. & si diceretur, lib. 2. Cassad. dec. 50. de rescritis, quia nullitas instrumenti probationem reddit nullam, quia sublatam non potest dici constare de obligatione, Afflict. decif. 285. num. 1. Roman. conf. 42. & ita tentum fuit in vna Romana domus, & nullitatis coram Paleotto.

Cate-

Ceterum prefatis minime obstantibus contrarium obseruatur in praxi, vt refert Gallef. de oblig. in for. cam. par. 6. q. 7. Merenna conf. 22. Artaman. concl. 63. Rubin. confil. 21. & ratio est secundum Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 1. quia nulla congrua ratio assignari potest cur clericus gaudere non debeat praedicto beneficio inducto, in fauorem totius ordinis clericalis, vt sequitur etiam Beat. de inop. deb. cap. 17. nu. 6. quare non obstant contraria allegata de executione parata, quia procedunt in alijs casibus.

RESOLVT. CCLXV.

An clericus coniugatus vt possit beneficio capituli Odoardus.

- 1 Clerici coniugati gaudent priuilegijs canonis, & fori.
- 2 Clerici coniugati non gaudent reliquis priuilegijs clericis à iure concessis.
- 3 Clerici coniugati tenentur ad solutionem Collectarum, & Gabellarum.
- 4 Clericus coniugatus ad effectum obtinendi beneficium capituli Odoardus equiparatur puro laico.

Dubitationem mihi non mediocrem faciebat pro opinione affirmatiua, quod clericus coniugatus gaudet priuilegio clericali ad tex. notabilem in cap. 1. vbi omnes Doctores de clericis coniugatis glos. in c. 1. in versic. omni de bigamis in 6. Imola in c. Ioannes num. 4. de clericis coniugatis, Afflict. in constit. Regni Apollatantes vers. sed iuxta hoc querro, Caraula Rit. 66. Clarus quaest. 36. nu. 7. Cappell. Tholof. decif. 64. & in dec. 377. Grammat. decif. 10. de Franch. decif. 417. latissime Farinac. de inquisitione quaest. 8. num. 9.

Ceterum hoc non obstante, contrarium est tenendum in praxi. Tum primo, quia licet clerici coniugati sicut alij clerici in sacris ordinibus constituti gaudeant priuilegio fori, ac etiam canonis, si quis suadente, non tamen gaudent alijs priuilegijs clericorum, glos. est communiter recepta in c. vnico in verbo ceteris, & ibidem Franch. nu. 5. de cler. coniug. lib. 6. Card. in clem. 1. de vita, & honest. cleric. Aufer. in clem. 1. in 3. notab. de officio ordinarij Bomin. in cap. 1. col. fin. de officio Vicarij in 6. Parisius conf. 40. num. 20. vol. 4. & hanc esse communem opinionem testatur Couar. pract. quaest. c. 31. n. 9. Farin. citata quaest. & particulariter, quod isti coniugati clerici non sint exempti a collectis, gabellis, alijsque Principis obsequijs notant in specie glos. in d. c. vnico in eodem verbo ceteris, & ibi DD. Abbas in c. ex parte de clericis coniugatis, Beracchinus in tractatu de gabellis par. 2. n. 17. Capra in conclus. 87. n. 95. Guido Papa decif. 383. & est communis opinio teste Couar. & Farinac. loco citato.

Tum tandem, quia de praefato clerico quod ad hunc effectum iudicatur vt de puro laico, vt in proprijs terminis voluit Natta conf. 356. Bulcuten. confil. 90. Cephal. conf. 22. num. 1. & Costa de remedijs subsidiarijs cap. 29.

RESOLVT. CCLXVI.

An beneficium capituli Odoardus peti possit post tres conformes sententias.

- 1 Tres sententiae conformes in maxima habentur consideratione.
- 2 Praesumptio oritur contra renuentem soluere debitum.
- 3 Attendit debet, vt imponatur finis litibus.
- 4 Clementina, vt calumnijs non excludit beneficium capituli Odoardus.

Aloys. Ricc. Prax. Pars 1.

Supponatur in facto quendam clericum fuisse per tres sententias conformes ad soluendum condemnatum, quare aduersus illarum executionem petit se ad beneficium cap. Odoardus admitti, vnde fuit dubitatum, si eius petitio de iure subsisteret, & sic admitenda esset, & ratio dubitandi pro opinione negatiua erat multiplex. Prima, quia in iure in maxima consideratione habetur numerus trium sententiarum conformium, vt late per DD. in l. & post tres ff. de iudic. vnde contra tres conformes non admittitur exceptio nullitatis clem. 1. de sent. & re iudic. de cuius intellectu, ampliationibus, & limitationibus. late Thes. in dec. 122. & in dec. 228. de Franch. dec. 135. Grat. Rot. March. dec. 82. Cappell. Tholof. dec. 430. Thom. Triuif. dec. 68. p. 1. Myfing. obser. 15. ceter. 1. Secunda, quia maxima oritur praesumptio contra effugientem, & renuentem soluere debitum c. fuscitata de in integrum restitutione, c. nullus de praesumpt. Cassad. decif. 1. de restit. in integrum de Laurent. Rot. Auenion. in decif. 2.

Tertia, quia alias nunquam imponeretur finis litibus, contra tex. in c. finem litibus de dolo, & contumacia, & l. terminato C. de fructibus, & litium expensis, cum tot laboribus fuerint obtenta, vt malitij hominij obuietur l. in fundo de rei vend. Cappell. Tholof. decif. 54. Capyc. dec. 53. Couar. pract. q. c. 25. n. 7.

Ceterum prefatis non obstantibus, contrarium consului, & iuxta hanc opinionem fuit etiam resolutum, de cuius de cisionis ratione non est quippe mirandum ex pluribus.

Tum primo, quia clementina, vt calumnijs, non videtur excludere beneficium dicti c. Odoardus, de quo non loquitur, & tanquam exorbitans non est extendendum, Paris. conf. 119. vol. 4. Alex. conf. 62. n. 17. vol. 4. & in conf. fin. n. 4. vol. 6. & in conf. 46. n. 6. vol. 1. post Bar. in l. si sine harede, §. Lucius, ff. de administratione tutorum, & late Canonista omnes in c. constitutus de in integrum restitutione, sicut communiter persona priuilegiata non includuntur, quoties idem sermo indefinite profertur a lege, vel a statuentibus glos. Alex. & Ias. in l. sciendum, ff. qui satisfacti cogantur, & idem. Ias. in l. 1. in 3. notabili, & ibid. Ripa num. 14. ff. soluto matrim. Alex. conf. 80. n. 4. vol. 1.

Tum secundo, quia iuxta hanc opinionem tenuerunt Ias. in §. si quis in fraudem nu. 13. de Action. Con. l. 2. var. resol. c. 1. nu. 9. Gutierrez lib. 1. de iuram. confirm. c. 15. n. 31. Thomas Triuif. decif. Rot. Veneta 8. num. 5. lib. 1.

Tum tandem, quia ita tenuit Rota in vna Alboren. 24. Nouemb. 1540. coram Marc. Ant. vt testatur Put. decif. 56. l. 1. reprobata distinct. Bald. in l. 1. C. qui bonis cedere possint, quod sequutus fuit Gomez. in compendio vtriusque signaturae col. vlt.

RESOLVT. CCLXVII.

An beneficium cap. Odoardus locum habeat in contractu iurato.

- 1 Iuramentum obligat praecise.
- 2 Obligatio augetur virtute iuramenti.
- 3 Iuramentum debet adimpleri in forma specifica.
- 4 Instrumentum iuratum habet executionem paratam.

Hic quaestioni quamuis nonnulli respondeant pro opinione affirmatiua, ego tamen consului contrarium, & motus fui ex pluribus.

Tum primo, quia iuramentum obligat praecise ad factum communiter, citatur gl. in l. si pecunia in principio super verbo, necesse ff. de condit. caus. data, & est communiter receptum, vt patet ex innumeris, quos refert Gabriel. concl. 8. de iureiur. Gozad. confil. 32. n. 12. Alex. conf. 91. num. 6. lib. 2. Imol. qui valde commen-

K 3 dat

- dat in c. 1. n. 34. de iudic. de communi Iaf. l. quoties n. 36. C. de re iudic. & conf. 9. n. 10. lib. 1. & l. cum, qui §. si iurauero, n. 6. de iure iuran. Natta conf. 426. n. 31. Dec. l. fin. n. 10. ff. si cert. pet. Pedemon. decif. 92. n. 19. Rimin. iun. conf. 575. num. 6. lib. 5. Felin. in c. ad nostrum n. 12. vers. ex quo intellectu, de iure iuran. estque communis sententia legistarum, & canonistarum teste Iaf. in l. si pecunia, n. 23. in fin. ff. condit. caus. data, Rolan. conf. 6. n. 32. lib. 1. Aymon. conf. 12. qui videatur.
- 2 Tum secundo, quia propter adhibitum iuramentum obligatio augeatur, & efficacius reddatur, ut multis exemplis comprobat Iaf. in l. si conuenerit, n. 8. & seq. de iurisdict. omn. Ind. exornat Roland. conf. 5. nu. 40. & seq. lib. 1. & conf. 8. n. 38.
- 3 Tum tertio, quia quando in contractu interponitur iuramentum, debet obseruari atque impleri in forma specifica, neque adimpleri poterit per aequipollens, Rolan. de communi conf. 6. n. 29. & conf. 53. num. 40. & seq. lib. 1. Simon de Pret. conf. 138. nu. 34. Brun. de cess. bonor. q. 73. princ. n. 16. Gozad. conf. 22. n. 11. & 12. Iaf. in l. cum, qui §. si iurauero, nu. 6. & seq. de iure iur. Felin. in c. ad nostram num. 12. vers. ex quo intellectu eod. tit. Casar de Grafs. dec. 148. nu. 15. iuramentum enim importat formam, Neuiz. conf. 50. n. 18. & non verificatur in casu ficto de communi Gozad. conf. 32. n. 15. & 16.
- 4 Tum quarto, quia iuramentum appositum in instrumento facit illud habere paratam executionem, Ripa in l. 2. n. 50. ff. solut. matrim. Iaf. in l. fin. n. 6. vers. quartus casus C. de adic. diui Adrian. & in l. nulli n. 8. C. de iudic. & in l. 2. n. 9. & seq. de iure iur. Marfil. sing. 356. Gramm. conf. ciuili 11. n. 3. Iaf. conf. 9. n. 1. & in vltima respons. ad d. conf. num. 3. cum congestis a Tiraq. in l. si vnquam super verb. donatione num. 103. C. de reuoc. donat. Io. de Amic. conf. 31. num. 2. Seraph. priuil. 77. n. 2. qui alios citat.

Notabilia quedam in materia capituli Odoardus.

- 1 In obligationibus pensionum locum non habet Gomez de ann. posses. quæst. 53.
- 2 Clericus conuentus in actione reali non potest uti beneficio prædicto, Brun. de cessione bonorum quæst. 3. num. 14.
- 3 Clericus hæres non confecto inuentario non potest uti beneficio cap. Odoardus, Thomas Triuifan. in decif. 8. part. 1.
- 4 Clericus exercens illicitam negotiationem non potest præfato beneficio uti, quia tunc priuari debet priuilegio clericali, cap. fin. de vita & honestate clericorum.
- 5 Qui intendit gaudere hoc beneficio tenetur præstare cautionem iuratoriā, ut Boic hic n. 14. Abb. in initio, & Anan. & talis cautio necessario requiritur, quia si quis ob paupertatē vult hoc beneficium, quomodo fideiussores inueniret? & hoc colligitur ex clausula, quæ in tali rescripto apponitur confito summarie de paupertate, de qua per Marchesan. de commiss. vtriusque signat. part. 2. cap. 7. num. 53.

Finis Praxis cap. Odoardus de solut.

PRAXIS SACRAMENTI ORDINIS.

RESOLVT. CCLVII.

A quo Episcopo conferendi sunt ordines.

- 1 Episcopus suis subditis ordines conferre tantum debet.
- 2 Episcopus ordinans non suos subditos suspenditur.

- 3 Clericus ordinatus à non suo Episcopo gaudet priuilegio Clericatus.
- 4 Episcopus excusatur à suspensione ob ignorantiam.

EPISCOPVS suis subditis ordines conferre tantum debet, ita habetur in cap. cum nullus, & toto titulo de tempor. ordin. in 6. vbi prohibetur ne alterius subditis ordines conferantur, ergo suis conferri debent, idē habetur in c. nullus primas 9. quæst. 2. & per totam eam quæstionem, & in cap. 1. cum duobus seqq. distinct. 91. & nouissime in Concil. Tridentino sess. 23. de reform. cap. 8. ibi, vnusquisque à proprio Episcopo ordinetur, & cap. 10. eadem session. versicul. Qui regularis subditus sibi non sit, & cap. 3. versicul. subditos suos non aliter, Nauarrus confil. 39. & confil. 31. de tempore ordinat. Sayr. decif. 23. & in decif. 32. eodem titulo, & hoc ampliat procedere etiam in collatione primæ tonsuræ, quæ si subditis alienis conferretur, contrahitur suspensio Grassi. conf. 2. de tempor. ordinat.

- 2 Vnde Rota Romana teste Verallio in decision. 126. p. 1. dixit per hæc verba, Clericus promotus à non suo ordinario est male promotus cap. 1. & c. eos, qui clericos, vbi Doct. de tempor. ordin. lib. 6. Paris. confil. 136. num. 4. lib. 4. & 9. quæst. 2. per totum, & quamuis male promotus habeat caracterem clericatus, tamen non habet executionem illius, Doctores in locis supra allegatis, & Paris. confil. 69. nu. 21. lib. 4. & Rebuff. in tractat. nominationum quæst. 22. num. 12. Syluester in verb. irregularitas n. 10. vers. 10. quicquid in contrarium dixerit Guido Papa decif. 449. cum contra eum sit glos. in cap. primatus 71. distinct. super verb. obtineat, & Rebuff. vbi supra, licet ordinarius possit ratificare ordinationem factam ab alio cap. Salonitane cum glos. in verb. ac si me 63. dist. & in cap. illud in glos. fin. 71. distinct. Tamen requiritur, ut ratificatio fiat per ordinarium, vel eius officialem habentem speciale mandatum, vel Episcopus agat in remotis, & Vicarius sit etiam in spiritualibus Franc. in c. cum nullus in 4. notab. de tempore ordinat. in 6. & ibi Geminian. in §. Episcopo nu. 1. & quia ratificatio quando fit debet fieri in tempore antequam clerico sic promotus conferantur beneficia, alioquin collatio non valet Imol. in cap. 2. num. 29. de institution. & Franch. in cap. si eo tempore num. 8. de rescriptis in 6. Probus in cap. nullus num. 16. de temp. ord. in 6. Nec ista ratificatio retrahitur in præiudicium tertij glos. Bart. & alij in l. bonorum ff. rem rat. haberi, Dec. confil. 229. num. 6. Paris. confil. 12. num. 17. lib. 4. Sarnen. in reg. de iur. quæst. non tollen. q. 13. num. 8. & seq. & ita fuit tentum die 10. Mensis Ianuarij 1552. coram D. Romano in vna Burgiensis dimidiæ portionis, prout in eius lib. 1. ol. 4.
- 3 Et præfatum clericum taliter ordinatum gaudere priuilegijs clericalibus refert Franc. Marc. in dec. 175. part. 1. Borell. conf. 15. Sayr. dec. 27. de tempor. ordin. Nauar. confil. 29. eod. tit.
- 4 Limita suprapositam conclusionem, quatenus de suspensione loquitur non procedere vbi probabiliter Episcopus alterius diocesis clericum esse ignorauerit, ut potē quia parentes eius de sua diocesi eum esse dixerunt, vel communiter pro tali habebatur, nam per cit. cap. eos, requiritur, ut ex præsumptione id fecerit, ob verbum illud præsumperit, præsumptio autem dolum requirit, quo caret hic Episcopus ob probabilem ignorantiam facti, atque sic respondit sacra Congregatio in eod. c. 8. & Nauar. in confil. 40. de temp. ord. & Vgol. de potest. Episc. part. 2. cap. 26. §. 22. sub num. 2.

RESO-